

[Ministeren for skatter og afgifter]

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.v. (Begrænsning af klageadgangen).

(Lovforslag nr. L 124).

Lovforslaget indeholder ændringer i ankestyrelsesloven, den sociale styrelseslov, bistandsloven, dagpengeloven, pensionslovene og loven om børnetilskud og har til formål at opnå en forenkling og forbedring af ankesystemet og dermed lette sagspresset i ankeinstanserne.

Baggrunden for forslaget er, at det er nødvendigt at påbegynde en effektivisering af ankesystemets funktion, fordi de nuværende lange sagsbehandlingstider er klart utilfredsstillende, et forhold, som også folketingets ombudsmand har rettet kritik imod.

Der er tale om et område, hvor hensynet til effektivitet må afbalanceres over for bl.a. borgernes berettigede forventninger om, at man kan have tillid til det sociale system. Og hermed er også sagt noget om vanskelighederne ved på dette område at finde frem til enkle og lette løsninger.

Dette lovforslag skal ses som det første skridt til at gennemføre nødvendige ændringer, således at ankesystemet kan komme til at fungere mere effektivt, og således at vi efterhånden kan komme ned på sagsbehandlingstider af en mere acceptabel længde.

Lovforslaget vil navnlig lette sagspresset i den sociale ankestyrelse, og jeg er helt opmærksom på, at problemerne ikke alene kan henføres til ankestyrelsen. For at opnå så bredt og fyldigt beslutningsgrundlag som muligt for yderligere initiativer vil socialministeriet derfor nedsætte et udvalg, der inden for en kort tidsfrist får til opgave at stille forslag, der kan fremme effektiviteten i ankesystemet.

Dette udvalg vil få til opgave at vurdere en lang række forskellige muligheder, og udvalget vil bl.a. særlig blive bedt om at undersøge og vurdere, om ankeadgangen kan begrænses yderligere, om der bør gives formænd og ankechefer

bemyndigelse til at træffe afgørelser i sagerne, om der bør indføres en art remonstrationsordning, om sekretariatsopgaverne for amsankenævnene bør overføres til statsamtet, og om anke til ankestyrelsen bør have opsættende virkning. Når resultatet af udvalgets arbejde foreligger, vil det blive muligt at foretage en mere samlet bedømmelse af, hvordan der mest hensigtsmæssigt kan rettes op på ankesystemet.

Det er imidlertid nødvendigt, at der allerede nu tages initiativer, der kan styrke effektiviteten, og det foreslås derfor, at afgørelser som hovedregel kun skal efterprøves af én ankeinstans. Afgørelse truffet af de sociale myndigheder skal således fortsat kunne indbringes for amsankenævnet, hvis afgørelse imidlertid normalt skal være endelig. Kun hvis den sociale ankestyrelse skønner, at en sag indeholder principielle spørgsmål, kan sagen optages til realitetsbehandling i den sociale ankestyrelse.

Det foreslås i lovforslaget, at det er ankestyrelsen, der skal træffe afgørelse, om en sag indeholder principielle spørgsmål, og denne afgørelse skal træffes af 2 ankechefer. Da dette spørgsmål skal afklares hurtigt, fastsættes der en frist på 14 dage fra sagens modtagelse i ankestyrelsen til at træffe beslutning, om sagen kan behandles i ankestyrelsen. Hvis det herved skønnes, at sagen indeholder principielle spørgsmål, skal sagen realitetsbehandles som normalt i ankestyrelsen, dvs. i et møde, hvori deltager 2 ankechefer og 2 beskikkede medlemmer.

Forslaget berører ikke sager afgjort af Københavns og Frederiksberg kommuner eller sager afgjort af revaliderings- og pensionsnævnene, idet ankestyrelsen her er – og fortsat vil være – første og eneste klageinstans.

Vedtagelse af lovforslaget vil også betyde en forenkling og harmonisering af anke reglerne i de sociale love, således at hovedreglen om én og kun én ankeinstans er det normale for alle afgørelser bortset fra afgørelser, som efter gældende regler ikke kan ankes.

Lovforslaget indeholder i modsætning til det af tidligere socialminister Ritt Bjerregaard fremsatte forslag ikke bestemmelser, som i øvrigt begrænser ankemulighederne. Det betyder ikke, at sådanne ændringer ikke eventuelt senere kan blive aktuelle, men det er min opfattelse, at ændringer af denne karakter må ses i nøje sammenhæng med andre

[Socialministeren]

muligheder for at effektivisere, og en nærmere vurdering må derfor afvente resultaterne af det ovenfor omtalte udvalgsarbejde.

I bistandsloven foreslås endvidere indført en bestemmelse om, at anke til et amtsankenævn skal ske inden 4 uger. Denne bestemmelse har først og fremmest betydning ved, at kommunerne og amtsankenævnene ikke som nu kan komme ud for at skulle behandle sager, som kan være temmelig gamle. Samtidig opnås større harmoni mellem bestemmelserne om ankefrister i de sociale love.

Da amtsankenævnene efter forslaget normalt bliver eneste klageinstans i en række sager, er det skønnet nødvendigt at styrke amtsankenævnene. Det foreslås derfor, at antallet af medlemmer ud over formanden forøges fra 2 til 3 personer, hvoraf en skal have bestået juridisk, statsvidenskabelig eller økonomisk eksamen eller anden dermed ligestillet eksamen. Dette uddannelseskrav svarer til de krav, der stilles til chefen for ankestyrelsen og ankecheferne. Amtsankenævnet vil herefter bestå af 4 medlemmer, og det foreslås, at afgørelse i nævnet træffes efter stemmeflerhed, og såfremt stemmerne står lige, skal formandens stemme være udslagsgivende.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt kan henvise til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til energiministeren [om den fremtidige energiforsyning].

Af Maisted (FP).

(Forespørgslen anmeldt 21/1 83).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v.

(Fremsat 14/1 83).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Poul Nielson (S):

Dette er en sag med en vis forhistorie. Vi forhandlede som regering sidste forår med partierne det radikale venstre og kristeligt folkeparti om en generel lovgivning om styringen af D.O.N.G. og en forstærket parlamentarisk indsigt. Vi var enige om hovedprincipperne og endda så enige, at det udadtil i pressen blevet slået fast, at det var noget, de tre partier godt kunne finde ud af.

Men vi nåede det ikke, og den daværende regering bebudede så, at man i oktober ville komme med et forslag. De daværende egentlige oppositionspartier var ikke med i de drøftelser, men havde et andet forslag liggende, og det gik ud på at omdanne D.O.N.G. til en § 2-virksomhed, til meget klart og strikte at afgrænse, hvad selskabet må og ikke må, altså noget, der på mange måder afviger meget, meget stærkt fra det, regeringen nu har lagt frem, og som jo på overfladen arbejder ud fra en normal selskabskonstruktion.

Alle disse diskussioner om lovgivningen er imidlertid ikke det egentlig afgørende i sagen. Bag ved diskussionen ligger jo, at der er uenighed mellem partier i folketinget om, hvad et fællesejet offentligt foretagende skal, og hvad det ikke skal. Det er deraf, vi har den løbende diskussion, mere end af fraværet af en lov, uanset om man laver den på den ene eller den anden måde. Vi har altså accepteret, at der er et forholdsvis bredt ønske om en lovgivning, men det, regeringen har lagt frem, mener vi ikke kan bruges.

Vi synes, at det afgørende i den borgerlige stillingtagen sådan set er, at man er negativ over for en indsats organiseret af fællesskabet på et normalt forretningsmæssigt grundlag. Man ønsker ikke at bruge samme organisationsform, fleksibelt og kommercielt orienteret, som når erhvervslivet i øvrigt gør ting og sager.

I stedet for det, man har talt om som en privatisering, er det, man laver, i virkeligheden en statscentralisering.